

1 לְהִבִּין עֲנֵן חֲשׁוֹן וְאֶפֶד, עַל־פִּי פְּנִימִיּוֹת הַרְבֵּרִים שְׁגָבִי הָאֶפֶד
 2 כְּתִיב¹ וְנִשְׂא אֶהְרֵן אֶת שְׁמוֹתֶם לְפָנַי ה' עַל שְׁתֵּי כְּתָפָיו
 3 לְזָכְרוֹן, וְכֵן גָּבִי הַחֲשׁוֹן כְּתִיב² וְנִשְׂא אֶהְרֵן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי
 4 יִשְׂרָאֵל גּוֹ' עַל לְבוֹ גּוֹ' לְזָכְרוֹן לְפָנַי ה' וּמִכֵּן שַׁעַם הַיּוֹתֵם שֵׁנִי
 5 בְּגִדִים שׁוֹנִים, יֵשׁ לָהֶם מִכְנֵה־
 6 מִשׁוֹתָף. וּכְפִי שְׁמֵדִיק כ"ק
 7 אֶדְמוּ"ר ה'צִמְח צֶדֶק³
 8 (שְׁהִשְׁנָה שְׁנַת תִּשְׁכִּי"ו, בַּה
 9 נֹאמֵר מֵאִמֵּר זֶה הִיא שְׁנַת
 10 הַמָּאָה לְהִסְתַּלְקוֹת־
 11 הַלּוּלָא שְׁלוֹ בִי"ג נִיסָן
 12 תִּרְכִ"ו), שְׁצַרְיָה לְהִבִּין
 13 טַעַם הַחֲלוּק הַהִבְדֵּל בֵּין
 14 הָאֶפֶד לְחֲשׁוֹן, שְׁבָאֶפֶד
 15 הִיּוּ שְׁמוֹת י"ב הַשְּׂבָטִים
 16 רַק עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים, כְּמוֹ
 17 שְׁכַתּוּב⁴ בְּתוֹרַה בְּצִוּוֹי עַל
 18 עֲשִׂית הָאֶפֶד, לְכַתּוּב שֶׁשָּׂה
 19 מִשְׁמוֹתֶם שֶׁל שְׁנַיִם עֶשֶׂר
 20 הַשְּׂבָטִים עַל הָאֲבָן הָאֶחָת
 21 וְאֶת שְׁמוֹת הַשִּׁשָּׁה
 22 הַנּוֹתָרִים עַל הָאֲבָן
 23 הַשְּׁנִית, וּבְחֲשׁוֹן הִיּוּ
 24 שְׁמוֹת י"ב הַשְּׂבָטִים
 25 כְּתוּבִים עַל י"ב אֲבָנִים⁵
 26 נִפְרֻדוֹת. וְגַם, צַרִּיךְ לְהִבִּין גַּם
 27 אֵת הַמְּשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל
 28 הַבְּדֵל נִסְפָּה בֵּין הַחֲשׁוֹן וְהָאֶפֶד
 29 בְּחֲשׁוֹן הָיָה לְכָל שְׂבָט מִן
 30 אֶבֶן אַחַר, לְרֵאשִׁיבֵן אֶדָם
 31 וְכוּ', לְיוֹסֵף שְׁהֵם
 32 וּלְבִנְיָמִין יִשְׁפָּה⁶, כֵּן
 33 שֶׁהֵם שֶׁל כָּל שְׂבָט הִיּוּ כְּתוּב
 34 שְׁתֵּי הָאֲבָנִים מִמֵּין אֶחָד, שְׁתֵּי אֲבָנֵי שְׁהֵם⁷ כֵּן שֶׁהַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל
 35 שְׁנַיִם עֶשֶׂר הַשְּׂבָטִים הִיּוּ כְּתוּבִים עַל אֲבָנִים מֵאוֹתוֹ סוּג. וְגַם צַרִּיךְ לְהִבִּין
 36 דְּבַר נִסְפָּה בְּתוֹכֵן הַפְּנִימִי שֶׁל הַחֲשׁוֹן וְהָאֶפֶד מֵהוּ כְּפָל הָעֲנָנִין דְּנִשְׂיָאֵת

37 שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי אֶהְרֵן לְזָכְרוֹן, הֵן עַל כְּתָפָיו
 38 בְּאֶפֶד, וְהֵן עַל לְבוֹ בְּחֲשׁוֹן שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מֵהֶם עֲנִיין מִיּוֹחַד,
 39 שׁוֹנָה מִהַשְּׁנִי, וְצַרִּיךְ לְהִבִּין מֵהוּ.
 40 (ב) וּנְקוּדַת הָעֲנָנִין בְּזָה⁸, עַל־פִּי הַמֵּאֵמֵר הַנּוֹכַח שֶׁל אֶדְמוּ"ר ה'צִמְח צֶדֶק'
 41 דְּהִנֵּה, כְּלָלוֹת הַחֲלוּק
 42 הַהִבְדֵּל הַכִּלְלִי בֵּין הָאֶפֶד
 43 לְחֲשׁוֹן הוּא, שְׁבָאֶפֶד
 44 (שְׁהִיָּה אֶהְרֵן הַכֵּהן חוּגְר
 45 מְאַחֲרִיו) הוּא בְּחִינַת
 46 אֲחֻרִּים, וְהַחֲשׁוֹן (שְׁהִיָּה
 47 עַל לְבוֹ) הוּא בְּחִינַת
 48 פְּנִים⁹ כְּמִבְּאֵר בַּחֲסִידוֹת,
 49 הַשְּׁפַעָה שֶׁל אֹר וְחַיּוֹת אֱלוּקִית
 50 יִכּוּלָה לְהִיּוֹת בְּדֶרֶךְ קִירוֹב וְגִלּוּי,
 51 בְּבַחֲבִינַת "פְּנִים" אוּ בְּדֶרֶךְ הַסֵּתֵר
 52 וְרִיחֻק בְּבַחֲבִינַת "אֲחֻרִּים" (וְכִמוֹ
 53 שְׁכַתּוּב בְּסִפְר הַתְּנַיָּא, פֶּרֶק כָּב,
 54 שְׂצַד הַקְּדוּשָׁה מִקְבֵּל חַיּוֹת
 55 אֱלוּקִית מְבַחֲבִינַת "פְּנִים". וְאִילוֹ
 56 הַסֵּטֵר־אֲחֵרָא, הַצַּד הָאֲחֵר,
 57 מִקְבֵּל חַיּוֹת "מְבַחֲבִינַת אֲחֻרִּים
 58 דְּקְדוּשָׁה וּפְירוּשׁ אֲחֻרִּים כְּאֵדָם
 59 הַנּוֹתֵן דְּבַר לְשׁוֹנָאוֹ שְׁלֹא בְּרַצּוֹנוֹ
 60 שְׁמַשְׁלִיכוֹ לוֹ כְּלֵאֲחֵר כְּתַפּוֹ כִּי
 61 מְחֻזֵּר פְּנִיו מִמֵּנּוּ מִשְׁנֵאֲתָהּ אוֹתוֹ,
 62 כֵּן לְמַעֲלָה בְּחִינַת פְּנִים הוּא
 63 פְּנִימִיּוֹת הַרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן וְהַפְּצוֹ
 64 הָאֲמִיתִי אֲשֶׁר חֲפִץ ה' לְהַשְׁפִּיעַ
 65 חַיּוֹת לְכָל הַקְּרׁוֹב אֵלָיו מִסֵּטֵרָא
 66 דְּקְדוּשָׁה אֲבָל הַסֵּטֵר־אֲחֵרָא
 67 וְהַטּוּמָאָה הִיא תּוֹעֵבַת ה' אֲשֶׁר
 68 שְׂנֵא וְאִינוּ מִשְׁפִּיעַ לָהּ חַיּוֹת
 69 מִפְּנִימִיּוֹת הַרְצוֹן וְהַפְּצוֹ הָאֲמִיתִי אֲשֶׁר חֲפִץ בָּהּ חֲסִי־שְׁלוֹם כִּי־אִם כְּמֵאֵן דְּשַׂדִּי
 70 בְּתַר כְּתַפּוֹי (כְּמִי שְׁמַשְׁלִיךְ אַחַר כְּתַפּוֹ לְשׁוֹנָאוֹ שְׁלֹא בְּרַצּוֹנוֹ"). וְהַחֲשׁוֹן הַמוֹנַח
 71 לְפָנָיו שֶׁל הַכֵּהן הוּא כְּנֶגֶד הַשְּׁפַעָה מְבַחֲבִינַת "פְּנִים" וְהָאֶפֶד שְׁמֻקּוֹמוֹ מֵאֲחֻרָיו
 72 הוּא כְּנֶגֶד הַשְּׁפַעָה מְבַחֲבִינַת "אֲחֻרִּים".

**בס"ד. שבת פרשת תצוה, פרשת זכור,
 י"ג אדר, ה'תשכ"ו
 (הנחה בלתי מוגה)**

לְהִבִּין עֲנֵן חֲשׁוֹן וְאֶפֶד, שְׁגָבִי הָאֶפֶד כְּתִיב¹ וְנִשְׂא אֶהְרֵן אֶת שְׁמוֹתֶם לְפָנַי ה' עַל שְׁתֵּי כְּתָפָיו
 אֶהְרֵן אֶת שְׁמוֹתֶם לְפָנַי ה' עַל שְׁתֵּי כְּתָפָיו
 לְזָכְרוֹן, וְכֵן גָּבִי הַחֲשׁוֹן כְּתִיב² וְנִשְׂא אֶהְרֵן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל גּוֹ' עַל לְבוֹ גּוֹ' לְזָכְרוֹן לְפָנַי ה'. וְכְפִי שְׁמֵדִיק
 כ"ק אֶדְמוּ"ר ה'צִמְח צֶדֶק³ (שְׁהִשְׁנָה הִיא שְׁנַת הַמָּאָה
 לְהִסְתַּלְקוֹת־הַלּוּלָא שְׁלוֹ), שְׁצַרְיָה לְהִבִּין טַעַם הַחֲלוּק
 בֵּין הָאֶפֶד לְחֲשׁוֹן, שְׁבָאֶפֶד הִיּוּ שְׁמוֹת י"ב הַשְּׂבָטִים רַק
 עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב⁴ שֶׁשָּׂה מִשְׁמוֹתֶם עַל הָאֲבָן
 הָאֶחָת וְאֶת שְׁמוֹת הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל הָאֲבָן הַשְּׁנִית,
 וּבְחֲשׁוֹן הִיּוּ שְׁמוֹת י"ב הַשְּׂבָטִים עַל י"ב אֲבָנִים⁵. וְגַם,
 בְּחֲשׁוֹן הָיָה לְכָל שְׂבָט מִן אֶבֶן אַחַר, לְרֵאשִׁיבֵן אֶדָם וְכוּ',
 לְיוֹסֵף שְׁהֵם וּלְבִנְיָמִין יִשְׁפָּה⁶, וּבְאֶפֶד הִיּוּ שְׁתֵּי הָאֲבָנִים
 מִמֵּין אֶחָד, שְׁתֵּי אֲבָנֵי שְׁהֵם⁷. וְגַם צַרִּיךְ לְהִבִּין מֵהוּ כְּפָל
 הָעֲנָנִין דְּנִשְׂיָאֵת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי אֶהְרֵן לְזָכְרוֹן,
 הֵן עַל כְּתָפָיו בְּאֶפֶד, וְהֵן עַל לְבוֹ בְּחֲשׁוֹן.

(ב) וּנְקוּדַת הָעֲנָנִין בְּזָה⁸, דְּהִנֵּה, כְּלָלוֹת הַחֲלוּק בֵּין
 הָאֶפֶד לְחֲשׁוֹן הוּא, שְׁבָאֶפֶד (שְׁהִיָּה אֶהְרֵן
 חוּגְר מְאַחֲרִיו) הוּא בְּחִינַת אֲחֻרִּים, וְהַחֲשׁוֹן (שְׁהִיָּה עַל
 לְבוֹ) הוּא בְּחִינַת פְּנִים⁹. וְעֲנָנּוּ בְּעַבְדוּהָ,
 מִפְּנִימִיּוֹת הַרְצוֹן וְהַפְּצוֹ הָאֲמִיתִי אֲשֶׁר חֲפִץ בָּהּ חֲסִי־שְׁלוֹם כִּי־אִם כְּמֵאֵן דְּשַׂדִּי
 בְּתַר כְּתַפּוֹי (כְּמִי שְׁמַשְׁלִיךְ אַחַר כְּתַפּוֹ לְשׁוֹנָאוֹ שְׁלֹא בְּרַצּוֹנוֹ"). וְהַחֲשׁוֹן הַמוֹנַח
 לְפָנָיו שֶׁל הַכֵּהן הוּא כְּנֶגֶד הַשְּׁפַעָה מְבַחֲבִינַת "פְּנִים" וְהָאֶפֶד שְׁמֻקּוֹמוֹ מֵאֲחֻרָיו
 הוּא כְּנֶגֶד הַשְּׁפַעָה מְבַחֲבִינַת "אֲחֻרִּים".

(1 פרשתנו כח, יב. 2) שם, כט. 3) ד"ה זה באוה"ת פרשתנו ע' א'תרנו ואילך. בסה"מ תרל"ג ח"א ע' קנו ואילך. וש"נ. 4) שם, יו"ד. 5) שם, כא. 6) "כמ"ש הרמב"ם פ"ט מהל' כלי המקדש וברכות ס"פ תצוה ופ' במדבר פ"ב" (לקו"ת פ' ראה כה, ד). 7) שם, ט. 8) בהבא לקמן – ראה אוה"ת שם ע' א'תרסו ואילך. 9) ראה זח"ב רלא, ב – הובא ונתבאר באוה"ת שם ע' א'תרסו ואילך. וראה פנים יפות פרשתנו כח, ו. – הובא ונתבאר באוה"ת שם ס"ע א'תרמב ואילך.

ביאור בדרך אפשר

1 וְעֵינֵינוּ בְּעִבּוּדָהּ, בעבודת ה' של אדם בכל מקום ובכל זמן, שְׁאֵפֹד¹⁰
 2 מוֹרָה עַל הָעִבּוּדָה שֶׁהִיא בְּבַחֲנֵינָה אַחֹר, עבודה בדרגה נמוכה
 3 יחסית שבה הקשר של האדם לאלוקות הוא בבחינת "אחוריים" באלוקות כְּמוֹ
 4 שְׁפָתוֹב¹¹ אַחְרֵי הַיְוָי אֲלֵקִיכֶם תֵּלְכוּ, ולשון הכתוב "אחרי" רומז
 5 לעבודת ה' בדרגה שהאדם
 6 מתקשר ומתחבר לאלוקות רק
 7 בבחינת "אחוריים" (ולא עם
 8 בחינת "פנים" הנעלית יותר)
 9 שֶׁהִיא הָעִבּוּדָה בְּבַחֲנֵינָה
 10 אֲתַפְּיָא בְּלָבַד, כאשר האדם
 11 כופה את יצרו ומצליח להתגבר
 12 על תאוותיו הַיְנוּ, שמעמדו
 13 ומצבו הרוחני הוא עדיין כזה
 14 שְׁלֹא נִהְפֵךְ לְבוֹ מִתְּאוֹת
 15 עוֹלָם הַיְהוָה כו', והתאוות שלו
 16 הן בתוקף וְעֵדֵינָן אֵין לוֹ
 17 חֶפֶץ וְתִשׁוּקָה לְאֱלֹקוֹת,
 18 וְרַק כּוֹפֶה וּמְכַרִּיחַ אֶת
 19 עַצְמוֹ כו', ולמעשה אינו נגרר
 20 אחר התאוות, וכיון שזו דרגה
 21 נמוכה יחסית, היא נקראת בחינת
 22 "אחוריים" ונרמזת בענין האפוד
 23 שהכהן הגדול לובש מאחוריו
 24 וְחֹשֶׁן¹⁰ שהכהן הגדול לובש
 25 מלפניו מוֹרָה עַל הָעִבּוּדָה
 26 הנעלית יותר שְׁבַבְחֵינָה
 27 אֲתַהֲפֹכָא, שְׁנַתְּהִפְכוּ
 28 הַמִּדּוֹת דְּנִפְשׁ הַבְּהֵמִית
 29 כפי שהן מצד טבען והפכו
 30 לְהִיּוֹת כְּפִי מַהוּת מְדַרְגַת נִפְשׁ הָאֱלֹקִית, ולא זו בלבד שהאדם כבר
 31 לא מתאוה תאוות אלא שכוחות הנפש הבהמית עצמה התהפכו לטוב כמו
 32 הנפש האלוקית שְׁעִבּוּדָה זו היא בְּחֵינָה פְּנִימִים ונרמזת בעניין החושן.
 33 וְעֵינֵינוּ נְשִׂיאַת אֶהְרֹן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל הָאֵפֹד וְהַחֹשֶׁן
 34 ומעתה מובן למה השמות של בני ישראל נכתבו פעמיים, הן על החושן והן
 35 על האפוד, כי העובדה שאהרן נושא את שמותם עליו הן מלפנים והן מאחור
 36 הוא הַנְּתִיבֵינָה כֹּחַ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עַל ב' אֲפֵינֵי הָעִבּוּדָה
 37 דְּאֲתַפְּיָא וְאֲתַהֲפֹכָא נשיאת השמות על האפוד נותנת כוח לעבודת ה'
 38 בבחינת "אתכפיא" ונשיאת השמות על החושן נותנת כוח לעבודת ה' בבחינת
 39 "אתהפכא" (וְעַל-דֶּרֶךְ עֲנִינָה הַעֲלָאת הַגְּרוֹת של המנורה במשכן
 40 שְׁעַל-יְדֵי אֶהְרֹן, שכמובאר בחסידות העובדה שיש במנורה שבעה נרות

ביאור בדרך אפשר

1 רומזת לכך שעל ידי אהרן יש נתינת כוח לעבודת ה' בשבע דרגות שונות
 2 שקיימות בבני ישראל אֲלָא שיש הבדל מהותי בין הנתינת כוח שעל ידי
 3 העלאת הנרות לנתינת כוח שעל ידי נשיאת השמות על החושן ועל האפוד
 4 שְׁפָעֵלַת הַעֲלָאת הַנְּרוֹת הִיא נתינת כוח לבני ישראל בְּנוֹגַע לְנִפְשׁ
 5 הָאֱלֹקִית, היינו עבודת ה'
 6 שעל-ידי הנפש האלוקית
 7 וּפְעֵלַת נְשִׂיאַת הָאֵפֹד
 8 וְהַחֹשֶׁן הִיא נתינת כוח לבני
 9 ישראל בְּנוֹגַע לְבָרוּר נִפְשׁ
 10 הַבְּהֵמִית¹² עבודת האדם
 11 לְבָרוּר וּלְהַפְרִיד אֶת הַטּוֹב שְׁבָה
 12 מִן הָרַע שְׁבָה וְלַהֲעֵלֹתָהּ
 13 לְקֹדֶשׁ).
 14 וְהַיְנוּ, העובדה ששמות בני
 15 ישראל לא היו כתובים רק על
 16 האפוד אלא גם על החושן
 17 מלמדת שְׁלֹא מְבַעֵי אֵין צִרִיךְ
 18 לומר שְׁפָאֲשֵׁר נִמְצְאִים
 19 עדיין בדרגה נמוכה בעבודת ה'
 20 ועוסקים בְּעִבּוּדָה רַחוּמִית
 21 שְׁבַבְחֵינָה אַחֹרִים, שהיא
 22 כאמור עבודת בְּחֵינָה
 23 אֲתַפְּיָא בְּלָבַד, וְשׁ צִרִיךְ
 24 בְּפִעֲלַת אֶהְרֹן כו', שהרי מי
 25 שמצבו הרוחני ירוד בוודאי זקוק
 26 לעזר וסיוע כדי שאכן יתגבר על
 27 התאוות שלו כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
 28 וְנִשְׂאָ אֶהְרֹן אֶת שְׁמוֹתֵם
 29 לְפָנָי ה' עַל שְׁתֵּי כְּתָפָיו
 30 לְזָכְרוֹן, והרי הכתפיים הם בחינת אחוריים (כמצוטט לעיל מספר התניא
 31 שהשפעה מבחינת אחוריים היא "כאדם הנותן דבר לשונאו שמשליכו לו
 32 כלאחר כתפו") אֲלָא גַם כְּאֵשֶׁר נִמְצְאִים בדרגה גבוהה בעבודת ה'
 33 בְּעִבּוּדָה שְׁבַבְחֵינָה פְּנִימִים וקירוב לאלוקות, בְּחֵינָה אֲתַהֲפֹכָא, כאשר
 34 הנפש הבהמית כבר הפכה לטוב כמו הנפש האלוקית כְּתִיב וְנִשְׂאָ אֶהְרֹן
 35 אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גו' עַל לְבוֹ גו' היינו לפניו בבחינת "פנים"
 36 לְזָכְרוֹן לְפָנָי ה', ומוסיף ומבאר מה עניינה של הנתינת כוח גם כשנמצאים
 37 בדרגה גבוהה כל כך בעבודת ה' שהיא לְהַעֲלוֹתֵם לְפָנָי הַיְוָי, כדיוק
 38 לשון הכתוב לגבי נשיאת שמות בני ישראל על החושן "לזכרון לפני ה'" היינו
 39 נתינת כוח לתוספת התקרבות לאלוקות והתעלות עד לבחינת "לפני ה'" היינו
 40 לְמַעְלָה¹³ מְעַלָּה הרבה יותר גבוה מְבַחֲנֵינָה שֵׁם הַיְוָי¹⁴.

10 ראה גם סה"מ תרל"ג ע' קסו בשוה"ג – מגוכי"ק. 11 פ' ראה יג, ה. 12 לקו"ת שם. אוה"ת שם ע' א'תרנט. ע' א'תרסג-ה. שם (כרך ח') ע' ג'עה. סה"מ תרס"ח ע' קי. 13 לקו"ת שם. 14 ברשימה אחרת, שע"י העבודה בבחי' האפוד באים לעבודה דבחי' החושן, שזהו מה שהחושן ה' מחובר ודבוק אל חשב האפוד באופן שלא יזח החושן מעל האפוד (פרשתנו שם, כח).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 (ג) וְעַל-פִּי־זֶה יוֹכֵן הַטַּעַם לֶכֶן שֶׁבִּנְיָגוּד לֹאפוּד בּוּ הָיוּ שְׁמוֹת בְּנֵי
 2 יִשְׂרָאֵל כְּתוּבִים בְּשֵׁתֵי קְבוּצוֹת שֶׁל שִׁישָׁה שְׁמוֹת עַל כָּל אֶבֶן, הָרִי שֶׁבַחֲשָׁן
 3 הָיְתָה לְכָל שֶׁבֶט אֲבָן מִיַּחְדָּת בְּפָנֶי-עַצְמָהּ, כִּךְ שֶׁהָיוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
 4 אֲבָנִים וְהָיוּ הָאֲבָנִים חֲלוּקוֹת שׁוֹנוֹת וְנִבְדְּלוֹת זֶז מִזֶּז כְּפִי שֶׁמְפּוֹרֵשׁ בְּתוֹרָה
 5 בְּמִינֵן בְּסוּג הָאֶבֶן וּבְגוּנֵן
 6 בְּצִבְע הָאֶבֶן (לְפִי גוֹן 1
 7 הַדְּגָלִים¹⁵ צִבְע הָאֶבֶן שֶׁל כָּל
 8 שֶׁבֶט הָיָה בְּהִתְאֵם לְצִבְע הַדָּגֵל
 9 שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁבֶט בֵּעַת שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל
 10 הָיוּ בְּמַדְבָּר, כְּפִירוֹשׁ רִש"י
 11 בְּפִרְשֵׁת בְּמַדְבָּר לְגַבֵּי הַדְּגָלִים:⁵
 12 "כָּל דָּגֵל הָיָה לוֹ אוֹת, מִפֶּה
 13 צִבְעוּתָהּ תְּלוּיָהּ בּוּ. צִבְעוּ שֶׁל זֶה
 14 לֹא כִּצְבִיעוֹ שֶׁל זֶה, צִבְעוּ כָּל אֶחָד
 15 כְּגוֹון אֲבָנֵי הַקְּבוּעָה (בְּחוֹשֵׁן)⁹,
 16 דִּכְיוֹן שֶׁעֲנִיֵן הַחֲשָׁן מוֹרָה
 17 עַל הָעֵבֹדָה דְּאֶתְהַפְּכָא,
 18 הַפִּיכָת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית לְקְדוּשָׁה
 19 שֶׁהוּא עֲנִיֵן בְּרוּר כֹּל
 20 פְּרָטִי כַחוֹת נֶפֶשׁ
 21 הַבְּהֵמִית שֶׁנֶּהֱפָכִים
 22 לְאוֹר, הַהַפִּיכָה שֶׁל חוֹשֵׁן
 23 הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית לְאוֹר הִיא לֹא רַק
 24 בְּאוֹפֵן כְּלָלִי אֲלָא כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט
 25 בְּכּוֹחוֹת וּבְתַכְנוּנוֹת שֶׁלָּהּ מִשְׁתַּנֶּה
 26 מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה וּמִתְהַפֵּךְ
 27 מִחוֹשֵׁן לְאוֹר וְכִךְ כָּל הַפְּרָטִים
 28 שְׁבָה מִתְבַּרְרִים, הֵינּוּ שׁוֹנֵי כְּהִבְדָּל בֵּין הַטוֹב לְרַע וְהִיא עוֹלָה לְקְדוּשָׁה וּמֵאֲחֵר
 29 שְׁאִינוּ דוֹמָה הַבִּירוֹר וְהַהַפִּיכָה שֶׁל כּוֹחַ אֶחָד לְשֵׁנִי (שֶׁהָרִי יֵשׁ לְנֶפֶשׁ כּוֹחוֹת
 30 שׁוֹנִים שֶׁל שְׂכָל, רִגֵשׁ וְעוֹד שֶׁלְכָל אֶחָד מֵהֶם יֵשׁ תְּכוּנָה שׁוֹנָה וּמִיַּחְדָּת) לֶכֶן
 31 כֹּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲבֵנֵי הַחוֹשֵׁן חֲלוּקֵי שׁוֹנָה וְנִבְדָּל בְּגוּנוֹ וְתִאָרוֹ, בְּצִבְע
 32 שֶׁלוֹ וּבְצוּרָה שֶׁלוֹ הֵינּוּ לְפִי אֲפָן מֵהוֹתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ, שֶׁל הַכּוֹחַ הַמְּסוּיִים
 33 שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית שֶׁנִּשְׁאֵיאת הַשֵּׁם עַל אֶזֶז בְּפֶרֶט הִיא נִתְּנִית הַכּוֹחַ הַמִּיּוֹחֵד
 34 לְעִבּוּדָה הַמִּיּוֹחֵד שֶׁל בִּירוֹר וְהַפִּיכָת הַכּוֹחַ הַמְּסוּיִים הַזֶּה מְרַע לְטוֹב שֶׁבַּאֲפָן
 35 קָזָה הָרִי הוּא מִתְהַפֵּךְ לְאוֹר וְטוֹב כּוֹ'¹⁶, כִּי לְכָל כּוֹחַ יֵשׁ אוֹפֵן
 36 עֲבוּדָה שְׁבִאמְצַעוֹתוֹ הוּא מִתְהַפֵּךְ לְטוֹב (וּלְמַשָּׁל, אִינוּ דוֹמָה אוֹפֵן הַעֲבוּדָה
 37 הַנֶּפֶשִׁית הַרוּחָנִית הַרְרוֹשׁ לְבִירוֹר הַשְּׂכָל שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית וְהַפִּיכָתוֹ מִחוֹשֵׁן
 38 לְאוֹר לְאוֹפֵן הַעֲבוּדָה שֶׁל בִּירוֹר וְהַעֲלָאת הַמִּידוֹת) וְהֵינּוּ, שֶׁעֲבוּדָה זֶז
 39 עֲבוּדַת ה"אתהפכא" שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית מִחוֹשֵׁן לְאוֹר הִיא בְּאֲפָן שֶׁכָּל

40 שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט בְּמִסְלָתוֹ יַעֲלֶה¹⁷, כְּדַבְּרֵי חַכְמֵינוּ ז"ל שֶׁבְּקִרְעַת יָם סוּף
 41 הָיִם נִבְקַע לְשָׁנִים עֶשְׂרֵה מַעֲבָרִים שׁוֹנִים (כְּכַתוּב "לְגוֹזֵר יָם סוּף לְגוֹרִים") כִּי כָּל
 42 שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט עָלָה בְּמִסְלֵיָה הַמִּיּוֹחֵד לּוֹ, בְּהִתְאֵם לְאוֹפֵי הַמִּיּוֹחֵד שֶׁל עֲבוּדָתוֹ
 43 הַרוּחָנִית הַמִּיּוֹחֵד הַשׁוֹנָה מִשְׂאֵר הַשְּׁבֵטִים וְלֶכֶן הָיוּ בְּחוֹשֵׁן י"ב אֲבָנִים
 44 שׁוֹנוֹת זֶז מִזֶּז כְּנֶגְדֵי י"ב
 45 הַשְּׁבֵטִים הַשׁוֹנִים זֶה מִזֶּה
 46 בְּאוֹפֵי עֲבוּדָתָם הַרוּחָנִית, שֶׁהֵם
 47 י"ב גְּבוּלֵי אֶלְכֶסוֹן¹⁸,
 48 הֵינּוּ הַתְּכַלְלוֹת שֶׁשֶׁת הַמִּידוֹת
 49 (חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאֵרֶת, נְצִיחַ, הוֹד
 50 יְסוּד) זֶז בּוֹ. וּמְקוֹר הָעֲנִיֵן הוּא
 51 ב'סִפְרֵי יְצִירָה' שֶׁם נִקְרְאוֹת
 52 הַמִּידוֹת 'קְצוּוֹת' עַל שֶׁם שֶׁשֶׁת
 53 הַקְּצוּוֹת (שֶׁבְּעוֹלָם וּבְכָל דְּבַר)
 54 שֶׁהֵם אַרְבַּעַת הַצְּדִידִים מִזֹּרֵחַ,
 55 מַעֲרָב, צָפוֹן, דְּרוֹם, מַעֲלֵה וּמַטָּה
 56 (הַנִּקְרָאִים ב'סִפְרֵי יְצִירָה' "רוֹם"
 57 ו"תַּחַת") הַמְּקַבְּלִים לְשֶׁשֶׁת
 58 הַמִּידוֹת, וְהַמְּפַגֵּשׁ שֶׁל שֵׁשׁ
 59 קְצוּוֹת יִצְרֵי י"ב זְווִיּוֹת
 60 אֶלְכֶסוֹנִיּוֹת. וְנִתְבָּאֵר ב'לִקוּטֵי
 61 תוֹרָה' (פְּרָשֵׁת מַסְעֵי, לְגַבֵּי
 62 חֲלוּקַת הַנְּחִלָּה בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל)
 63 שִׁי"ב גְּבוּלֵי אֶלְכֶסוֹן קְשׁוּרִים
 64 לִי"ב הַשְּׁבֵטִים וּכְמוֹ שֶׁנֶּפֶשׁ
 65 עֲכָשׁוֹ בְּזִמְנֵי הַזֶּה כְּשֶׁאֵינִן לָנוּ
 66 חוֹשֵׁן וְאִפוּד בְּבִגְדֵי כְּהוֹנֵי יֵשׁ
 67 י"ב שְׁעָרִים שׁוֹנִים לְעֲלִיַּת תְּפִלָּתָם כֹּל שֶׁבֶט בְּשַׁעַר הַמִּיּוֹחֵד אֵלָיו
 68 כּוֹ'¹⁹ [וּבְפְרָטִיּוֹת יוֹתֵר, הִנֵּה פְּשֵׁם שִׁי"ב הַשְּׁבֵטִים בֵּעַת מַסְעָם
 69 בְּמַדְבָּר נִחְלְקוּ לְד' מַחְנֵוֹת וּבְכָל מַחְנֵה ג' שְׁבֵטִים, כְּמִפּוֹרֵשׁ
 70 בְּתוֹרָה בְּפִרְשֵׁת בְּמַדְבָּר, כֹּף גַּם אֲבָנֵי הַחֲשָׁן נִחְלְקוּ לְד' טוֹרִים,
 71 וּבְכָל טוֹר ג' אֲבָנִים הֵינּוּ שְׂמַלְכַד חֲחֻלּוּקָה הַכְּלָלִית לְשָׁנִים עֶשְׂרֵה שְׁבֵטִים
 72 שֶׁלְכָל אֶחָד מֵהֶם יֵשׁ עֲנִיֵן מִיּוֹחֵד, קִיַּמַת חֲלוּקָה נּוֹסֶפֶת לְאַרְבַּע מַחְנֵוֹת שֶׁל
 73 שְׁלוֹשָׁה שְׁבֵטִים]. מֵה-שְׂאִינ־כֹּן בְּאִפּוּד, בְּחִינַת אַחֲוֹר, שְׁמוֹרָה
 74 עַל הָעֵבֹדָה דְּאֶתְהַפְּכָא בְּלָבָד, שֶׁהִיא עֲבוּדָה בְּרִדְגָה יוֹתֵר נְמוּכָה מֵאֲשֶׁר
 75 הַעֲבוּדָה בְּבִחִינַת "אַתְהַפְּכָא" וְבָה אֵינִן הַפִּיכָת הַחוֹשֵׁן לְאוֹר וְהַתְּעִלוֹת גְּדוּלָה
 76 לֹא שִׁיף לֹא יִיתֵן שִׁיחָה לְכָל שֶׁבֶט אֲבָן מִיַּחְדָּת שְׁמוֹרָה עַל
 77 פְּרָטִי מְדַרְגַת נֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית שְׁבִאוֹתוֹ הַשְּׁבֵט, כְּפִי שֶׁהִיא בְּחוֹשֵׁן.
 78 שֶׁהָרִי הָאֲבָן שֶׁהוּא הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית לֹא נִתְהַפְּכָה עֲדִין לְיִפְלָל

15) ראה פרש"י במדבר ב, ב. 16) ראה גם סה"מ תרס"ח ע' קכ. 17) ראה גם לקו"ש חכ"ג ע' 54. 18) אוה"ת שם ע' א'תרסד. ובכ"מ. 19) תו"ח פרשתנו שמה, ג.

ביאור בדרך אפשר

1 וְלִהְיוֹת כְּפִי מַהוּת נֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית מִמֶּשׁ, ולעניין זה של העלייה
 2 וההתכללות בקדושה יש הבדלים בין השבטים כי לכל אחד יש "מסילה" של
 3 עלייה מיוחדת לו (בהתאם לתוכן ולמהות המיוחדת של נפשו האלוקית,
 4 כמבואר לעיל) אבל כאשר הנפש הבהמית לא עולה ונכללת בנפש האלוקית

5 יֵשׁ כְּאֵן רַק נְתִינַת-כַּחַ

6 לְעִבּוּדָה דְּאֵתְכַפֵּינָא, 1

7 שְׁהִיא אֲצֵל פּוֹלֵם בְּשׁוּהָ, 2

8 כִּי אֵין בַּה הַבְּדִלִים מִצֵּד הָאָדָם

9 אֵלָא הִיא עֲנִיין כְּלָלִי שֶׁל

10 הַתַּגְּבֻרוֹת עַל הַיִּצְרַר הָרַע וְלִקְוֹן

11 בַּאֲפֹד הָיָו כָּל י"ב

12 הַשְּׁבָטִים עַל סוּג אֶחָד

13 שֶׁל אֲבָנִים²⁰.

14 וְהַטַּעַם הַפְּנִימִי לְכַךְ שְׁאֲבָנֵי

15 הָאֲפֹד הָיָו לֹא רַק אֲבָנִים

16 מֵאוֹתוֹ סוּג לְכָל הַשְּׁבָטִים אֵלָא

17 בּוֹה עֲצֻמוֹ הָיָו אֵלֶּה אֲבָנֵי

18 שְׁהֵם דְּוָקָא הוּא, כִּיּוּן שִׁישׁ

19 קֶשֶׁר וְשִׁיכוּת פְּנִימִית בֵּין עֲנִינִים

20 שֶׁל אֲבָנֵי הַשׁוּהָם לְעִבּוּדָה

21 הָרוּחָנִית הַמְרוּמוֹת בְּעִנֵּין הָאֲפֹד

22 לְפִי שְׁהַכַּח שְׁנִיתוֹן לְכָל יְהוּדֵי

23 מִלְּמַעְלָה שְׁתּוּכַל לְהִיּוֹת לוֹ

24 שְׁלִיטָה וּמִמְשָׁלָה עַל יִצְרוֹ

25 וּנְפִשׁוֹ הַבְּהִמִית בְּאֲפֹן שֶׁל

26 אֵתְכַפֵּינָא, שֶׁאֵמָנֵם זוּהֵי עִבּוּדָה

27 בְּדִרְגָה יוֹתֵר נִמּוּכָה מֵהַעֲבֹדָה

28 שֶׁל אֲתַהֲפֹכָא, וּבְכָל זֹאת זֹו עִבּוּדָה גְּדוּלָה וִישׁ צוֹרֵךְ בְּנִתְיַנַּת כּוּחַ מִיּוּחַדְתָּ עַל

29 זֶה וְכוּחַ זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת נִמְשָׁף מִמְקוֹם עֲלִיּוֹן בְּיוֹתֵר, וְעֲנִין זֶה

30 מִקּוֹר הַנְּתִינַת כּוּחַ לְעִבּוּדָה שֶׁל אֲתַכְפִּינָא מְרַמֵּז בְּאֲבָנֵי הַשׁוּהָם, כִּי,

31 שְׁהֵם אוֹתִיּוֹת מִשָּׁה²¹, שְׁעַל-יָדוֹ עַל יְדֵי מִשָּׁה רַבִּינוֹ דְּוָקָא נִמְשָׁף

32 וְיִוָּרֵד מִלְּמַעְלָה וּבֹא לְאָדָם הַכַּח לְעִבּוּדָה דְּאֵתְכַפֵּינָא.

33 וְעוֹד זֹאת, וִישׁ גַּם עֲנִיין נוֹסֵף בְּאֲבָנֵי הַשׁוּהָם שִׁישׁ לוֹ קֶשֶׁר וְשִׁיכוּת פְּנִימִית

34 לְעִבּוּדָה שֶׁל אֲתַכְפִּינָא שְׁאֲבָן הַשׁוּהָם (בְּאֲבָנֵי הַחֹשֶׁן) שְׁבוּ הֵייתָה לְכָל

35 שְׁבַט אֲבֹן מִיּוּחַדְתָּ לוֹ) הוּא הָאֲבָן דְּיוֹסֵף²², וְהָרִי מְדַרְגַּת יוֹסֵף

36 הִיא לְמַעְלָה מִמְדַּרְגַּת כָּל שֶׁאֵר הַשְּׁבָטִים, שְׁנִשְׁמָתוֹ הִיא

ביאור בדרך אפשר

37 מִבְּחִינַת יְחִוּדָא-עֵילָאָה דְּאֲצִילוֹת בִּאֲחֻדוֹת ה' בְּמוֹבֵן זֶה שְׁכַל
 38 הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַנְּבִרָאִים בְּטָלִים לְפָנָיו וְאֵין לָהֶם כָּל עֶרֶךְ וְכָל חֲשִׁיבוֹת וְכֵאלֶּוּ
 39 אֵינֵם קִימִים יֵשׁ דְּרִגּוֹת שׁוֹנוֹת, וְהִבְטִיל הָעֵמוּק וְהִמּוּחַלֵּט שְׁבַעוֹלֵם הָאֲצִילוֹת
 40 (הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּיוֹתֵר מִבֵּין אַרְבַּעַת הָעוֹלָמוֹת הַכְּלָלִיִּים אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יִצִּירָה,
 41 עֲשִׂיָּה) נִקְרָא "יְחִוּד עֲלִיּוֹן",

42 בְּשׁוּנָה מֵהַבְּטִיטוֹל בְּדִרְגָה יוֹתֵר

43 נִמּוּכָה שְׁנִקְרָא "יְחִוּדָא תַּתְּאָה",

44 יְחִוּד תַּתְּחוּן. וְהַמַּעְלָה הַמִּיּוּחַדָּת

45 שֶׁל יוֹסֵף עַל שֶׁאֵר הַשְּׁבָטִים הִיא

46 שְׁמִקּוֹר וְשׁוֹרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ הוּא

47 מְדִרְגָה זוּ, "יְחִוּדָא עֵילָאָה"

48 שְׁבַעוֹלֵם הָאֲצִילוֹת (מְהַ-

49 שְׁאִינְ-כֵן שְׁאֵר הַשְּׁבָטִים

50 הֵם מְעוֹלֵם הַבְּרִיאָה הַנְּמוּךְ

51 בְּדִרְגָתוֹ מְעוֹלֵם הָאֲצִילוֹת,

52 וּכְמִבּוּרָא בְּחִסְדוֹת שְׁלֵכֵן הִיא

53 בְּכוּחוֹ שֶׁל יוֹסֵף לְהִיּוֹת מִשְׁנָה

54 לְמֶלֶךְ בְּמִצְרַיִם וְלַעֲטוּק בְּהַנְּהַגַּת

55 מִצְרַיִם מְבָלִי שְׁכַל זֶה יִפְרִיעַ לוֹ

56 לְהִיּוֹת בְּטָל וְדְבוּק בְּאֵלוֹקוֹת,

57 אֲבָל כְּדִי שֶׁהַשְּׁבָטִים יוּכְלוּ

58 לְהִישָׁאֵר בְּבִיטוֹל וּבְדִבְקוֹת

59 שְׁלָהֶם הֵם הֵיוּ צְרִיכִים לְהִיּוֹת

60 רוּעֵי צֶאֱן וְלִגּוֹר בְּאֶרֶץ גּוֹשֶׁן וְלֹא

61 לְבֹא בְּמַגַּע קְרוּב עִם עֲנִינֵי

62 הָעוֹלָם)²³, וּמִשָּׁם מִ"יְחִוּדָא

63 עֵילָאָה" שְׁבַעוֹלֵם הָאֲצִילוֹת,

64 בְּחִינַת יוֹסֵף, נִמְשָׁף הַכַּח לְעִבּוּדָה דְּאֵתְכַפֵּינָא.

65 (ד) וְיֵשׁ לְהוֹסִיף, שְׁעַל-דְּרָךְ-זֶה מְצִינּוֹ גַם בְּעֲנִין מְלַחְמַת

66 עֲמָלָק, כְּמִבְּאֵר בְּדִרוּשֵׁי מֵאֲמֵרֵי הַחֲסִידוֹת שֶׁל שַׁבַּת פְּרִשַׁת זְכוֹר²⁴

67 שְׁבָצָאָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְצְרַיִם הִיְתָה אֲצֵלֶם הָעִבּוּדָה

68 בְּבִחִינַת אַחוּרִים, שְׁזוּהֵי הָעִבּוּדָה דְּאֵתְכַפֵּינָא בְּלַבַּד (שְׁזוּהוּ מַה

69 שְׁנִאָמַר²⁵ לְגַבֵּי הַיִּצִּיָּה מִמְצְרַיִם כִּי בְּרַח הָעָם, "דְּלַכְאוּרָה הוּא תְּמוּה

70 לְמַה הֵייתָה כּוֹאֵת וְכִי אֵילוֹ אִמְרוּ לְפִרְעָה לְשַׁלַּחֵם חֲפְשֵׁי לְעוֹלָם לֹא הִיא מוּכַרַח

71 לְשַׁלַּחֵם?" (תְּנִיא פִּרְק לֹא) וְאֵם כֵּן לְמַה הֵיוּ צְרִיכִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבִרוּחַ

72 מִמְצְרַיִם? אֵלָא סִיבַת הַבְּרִיחָה הִיא מְפָנֵי שְׁהָרַע שְׁבִנְפָשׁוֹת יִשְׂרָאֵל

(20) ראה גם סה"מ תרס"ח ריש ע' קכא: "כמו בהעלאת הנרות דההמשכה מלמעלה הוא בחי' שמן למאור, והעלאת והתכללות הנרות הוא שבעה נרות .. כמו"כ בבירור נה"ב ההמשכה מלמעלה .. לסייע בהבירור הוא בחי' אור א', וההעלאה היא י"ב מדר' כו"י. (21) י"נ למאו"א א' ס"ד – הובא באוה"ת פרשתנו ס"ע א'תרמו (ושם: "והמכוון י"ל כמ"ש ע"פ שאו את ראש כו' אתה ואהרן .. שכדי להעלות נש"י .. הוא ע"י .. אתה ואהרן, שושבינא דמלכא ושושבינא דמטרוניתא .. והן שתי אבני השם, הגם שהם אותיות משה, הרי נאמר הוא משה ואהרן וכו'". – ולהעיר מהמבואר לקמן ס"ה). (22) ראה גם אוה"ת שבעה הקודמת: "ונודע ע"פ מ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו". (23) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' קצב ואילך. תו"ח ויחי רמב, ד ואילך. (24) ראה תו"א פרשתנו פד, ד. ובכ"מ. (25) בשלח יד, ה.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 עֲדִין הָיָה בְּתֻקָּפוֹ כו'²⁶, " ... כי לא פסקה זוהמתן עד מתן תורה, רק
 2 מגמתם והפצם הייתה לצאת נפשם האלוקית מגלות הסטרא-אחרא היא
 3 טומאת מצרים ולדבקה בו יתברך" (תניא שם) וכל זמן שטומאת מצרים עדיין
 4 הייתה בהם היו צריכים "לברוח" מהרע וְעִבְדֶתֶם הַיְתָה בְּבַחֲיִנַת
 5 אֲתַכְפִּיֵּא בְּלִבְדֹ, שְׁלֶכֶן
 6 בגלל שעדיין היה להם קשר 1
 7 לסטרא-אחרא הָיָה עֲמַלְק 2
 8 יְכוּל לִנְגַד לָהֶם כו' כי מי 3
 9 שכבר הפך את נפשו הבהמית 4
 10 מחושך לאור, ועבודתו היא 5
 11 בבחינת "אתהפכא", הרי 6
 12 הקליפות והסטרא-אחרא לא 7
 13 יכולות לפגוע בו. 8
 14 וְזָהוּ הַטַּעַם לִכְךָ שְׁמַלְחַמַת 9
 15 עֲמַלְק הַיְתָה צְרִיכָה 10
 16 לְהִיּוֹת עַל-יְדֵי אָנָשִׁי 11
 17 מִשָּׁה דְּוָקָא²⁷, כמסופר 12
 18 בתורה שכאשר עמלק בא 13
 19 להלחם עם ישראל, אמר משה 14
 20 ליהושע "בחר לנו אנשים" שיהיו 15
 21 "אנשי משה" (וכפירוש רש"י): 16
 22 "גיבורים ויראי חטא שתחא 17
 23 זכותן מסייעתן" פְּאָמֹר 18
 24 לְעִיל שְׁהַפַּח לְעַבֹּדָה 19
 25 דְּאֲתַכְפִּיֵּא צְרִיף לְהִיּוֹת 20
 26 נִמְשָׁף מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן 21
 27 בְּיֹתֵר כו' ממשה רבנו 22
 28 ומיוסף הצדיק. 23
 29 (ה) וַיֵּשׁ לְקִשְׁרֵ עֲנִין זָה 24
 30 עִם הַמַּאֲמָר שְׁזָה-עֵתָה 25
 31 בשנת תשכ"ו בעת אמירת 26
 32 המאמר יָצָא מִגְּלוֹת 27
 33 לְגַאֲלָה, 'דְּבוּר הַמַּתְחִיל' 28
 34 הוא מִשָּׁה וְאֵהָרָן²⁸ 29
 35 (וְכַנְרָאָה שְׁהוּא מִה'צֻמַּח 30
 36 צְדָק', או שְׁמִיסַד עַל- 31
 37 כָּל-פְּנִיָּם עַל מַאֲמַר ה'צֻמַּח צְדָק', פִּיּוֹן שְׁתַּכֵּן הַדְּבָרִים 32
 38 שבמאמר זה נִמְצָא בַּמַּאֲמָר שֶׁל ה'צֻמַּח צְדָק' בְּאֹר 33
 39 הַתּוֹרָה²⁹), שְׁבוּ מִבְּאֵר מַה שְׁכָתוּב³⁰ בתורה בפרשת ורא הוא 34
 40 אֵהָרָן וּמִשָּׁה אֲשֶׁר אָמַר הָוִי לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 35
 41 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם גּוֹ' הֵם הַמְּדַבְּרִים אֶל פְּרַעֲה מִלֶּךְ מִצְרַיִם 36

42 לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הוּא מִשָּׁה וְאֵהָרָן, ובמאמר
 43 זה שואל את השאלה שְׁצְרִיף לְהַבִּין הָעֲנִין, שְׁאֲצַל לְהוֹצִיא אֶת
 44 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעִנִּין הַשְּׁלִיחוֹת הוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם כְּתִיב הוּא
 45 אֵהָרָן וּמִשָּׁה (אֵהָרָן לְפָנַי מִשָּׁה), וְאֲצַל דְּבוּרָם אֶל פְּרַעֲה
 46 לְעִנִּין תִּיאֹר הַדִּיבּוּר לְפָנַי פְּרַעֲה
 47 בפועל כְּתִיב הוּא מִשָּׁה
 48 וְאֵהָרָן (מִשָּׁה קוֹדֵם
 49 לְאֵהָרָן) ויש להבין מה טעם
 50 השינוי?
 51 וּנְקוּדַת הַבְּאֹר בְּזָה³¹,
 52 במאמר הַנּוֹכַח, שְׁפָדִי
 53 לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 54 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּהִינּוּ
 55 בַּמְשַׁעוֹת הַרוּחָנִית-הַפְּנִימִית
 56 הוֹצֵאת וְשַׁחֲרוּר נִפְשׁ
 57 הָאֱלֹקִית מִבְּחִינַת מִיִּצְרִים
 58 וְגִבּוּלִים שֶׁלֹּא יִהְיוּ לָהֶם
 59 הַפְּרַעֲוֹת וְהַגְּבֻלוֹת עַל רְצוּנָה
 60 וְשִׁאֲפָתָה לְדַבּוּק בְּאֱלֹקוֹת
 61 כְּנִ"ל שְׁבִיִצִּיאַת מִצְרַיִם
 62 כְּתִיב כִּי בְּרַח הָעַם, מִפְּנֵי
 63 שְׁהִרַע שְׁבִנְפָשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
 64 עֲדִין הָיָה בְּתֻקָּפוֹ כו', רַק
 65 מִגְּמַתָּם וְחִפְצָם הַיְתָה
 66 לְצֵאת נִפְשָׁם הָאֱלֹקִית
 67 מִגְּלוֹת הַסְטְרָא-אֲחֵרָא
 68 כו'], וְנִמְצָא שִׁיִּצִּיאַת מִצְרַיִם
 69 היא העבודה של אתכפיא
 70 בלבד, לְפָנַי הַפִּיכַת הָרַע לְטוֹב,
 71 לְזָה דִּי הַנְּתִיבֵת-כַּחַ
 72 דְּאֵהָרָן לְהַעֲלֹאָה כַּמְבוּאָר
 73 בַּחֲסִידוֹת שֶׁהַתְּקַרְבוֹת הָאֵדָם
 74 לְאֱלֹקוֹת יְכוּלָה לְהִיּוֹת בְּשֵׁנִי
 75 אוֹפְנִים – בְּדֶרֶךְ "הַמְּשַׁכָּה"
 76 וְהַתְּגַלּוֹת אֱלֹקִית מִלְּמַעְלָה
 77 לְמַטָּה אוּ בְּדֶרֶךְ "הַעֲלָאָה" שֶׁל
 78 הָאֵדָם מִצַּד עֲצָמוֹ מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, וְעוֹבְדוֹת "אֲתַכְפִּיֵּא" היא בבחינת העלאה
 79 וְהַנְּתִיבֵת כּוּחַ לִכְךָ הִיא מִבְּחִינַת אֵהָרָן פְּדוּעַ שְׁעִנְיָנוּ שֶׁל אֵהָרָן הוּא
 80 לְפַעַל שְׁיִהְיֶה נְרָאָה וְנִגְלָה אֱלֹקוֹת, שְׁזָהוּ שְׁאֵהָרָן אוֹתִיּוֹת
 81 נְרָאָה (כַּמְבָּאָר בְּלִקוּטֵי תּוֹרָה) פְּרַשְׁתַּת בְּהַעֲלוֹתָהּ³² כִּיצַד אֵהָרָן
 82 פּוֹעַל הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹת בְּדֶרֶךְ הַעֲלָאָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, וְזוֹהִי עוֹבְדוֹתוֹ שֶׁל

(26 תניא פל"א (מ, ב). (27 ראה תו"א שם פג, ב. 28) בכרך 448 (קמב, א). נדפס לאח"ז באוה"ת וראא (כרך ח') ע' ב'תתצד ואילך.
 וראה גם ד"ה הם המדברים גו' – שם ע' ב'תתצט ואילך. (29 וראא ע' רכה"ט. 30) וראא ו, כו"ז. 31) שם ע' ב'תתצח ואילך.
 (32) ל, א. לא, א.

להבין עניין חושן ואפוד

ביאור בדרך אפשר

1 אהרן הנְתִינֵת-פַּח לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיהִיָּה אֶצְלָם עֲנִין הַהֶעְלָאָה].
 2 וְאַחֲרֵי-כֵן לְאַחַר הַתְּחַלַּת הָעֲבוּדָה בְּדֶרֶךְ אֲתַכְפִּיאָה שְׁהִיא עֲנִיין שֶׁל הָעֵלֶאָה
 3 תִּהְיֶה הַהֶמְשָׁכָה מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה, וְלִכְן נֶאֱמַר לְגַבִּי
 4 עֲבוּדָה זֹאת הִיא אֶהְרֵן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר ה' לָהֶם הוֹצִיאֵנוּ אֶת
 5 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
 6 מִצְרַיִם, אֶהְרֵן תְּחַלֶּה כִּי
 7 הַתְּחַלַּת הָעֲבוּדָה הִיא בְּדֶרֶךְ
 8 אֲתַכְפִּיאָה שְׁעֵינָה הָעֵלֶאָה
 9 וְאַחֲרֵי-כֵן מֹשֶׁה שֶׁמִּמֶּנּוּ בָּאָה
 10 הַנְּתִינֵת כּוּחַ לְעֲבוּדַת הַנְּעֻלִית
 11 יוֹתֵר, בְּדֶרֶךְ אֲתַהֲפֹכָא וְהַמְשַׁכָּה.
 12 אֲבָל פְּדֵי לְהַעֲלוֹת גַּם אֶת
 13 נַפְשׁ הַבְּהֵמָיִת, וְלִהְיוֹן אוֹתָהּ
 14 מֵרַע לְטוֹב לְזֶה צְרִיף נִתְיָה
 15 שֶׁל מְדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה יוֹתֵר,
 16 וְהִינּוּ, עַל-יְדֵי מֹשֶׁה
 17 דְּוָקָא, שֶׁהַנְּתִינֵת כּוּחַ מִמֶּנּוּ
 18 נְעֻלִית יוֹתֵר מֵאִשֶׁר הַנְּתִינֵת כּוּחַ
 19 מֵאַהֲרֹן וְעַל זֶה נֶאֱמַר הֵם
 20 הַמְּדַבְּרִים אֶל פְּרַעַה מֶלֶךְ
 21 מִצְרַיִם גּוֹ' הִיא מֹשֶׁה
 22 וְאַהֲרֹן, מֹשֶׁה תְּחִילָה וְאַחַר כֵּן
 23 אֶהְרֵן כִּיּוֹן שְׁבִנּוּגָע לְדָבוּר
 24 לְפָרַעַה, שֶׁהוּא עֲנִין

ביאור בדרך אפשר

25 שְׁבִירַת הַגְּסוֹת כּוֹ', שֶׁל קְלִיפָה קִשָּׁה כְּפֹרַעַה שֶׁגַם הִיא תִּתְבַטֵּל לְרִצּוֹן ה'
 26 הַגֵּה הָעֶקֶר הוּא מֹשֶׁה דְּוָקָא, וְרַק לְאַחֲרֵי-זֶה לְאַחַר שֶׁמִּשָּׁה פִּעַל
 27 אֵת עֵיקַר הַשְּׁבִירָה בָּאָה פְּעֻלַּת אֶהְרֵן כּוֹ'.³³
 28 וְעֲנִין זֶה הוּא עַל-דֶּרֶךְ הָאֱמוּרָה לְעֵיל בְּעֲנִין הַחֹשֶׁן וְהָאֶפֹּד
 29 שֶׁהוּא עֲנִין בְּרוּר נַפְשׁ
 30 הַבְּהֵמָיִת (דְּלֵא כְּמוֹ
 31 הָעֵלֶאָה הַנְּרוֹת שְׁשִׁיף
 32 לְנַפְשׁ הָאֱלֹקִית),
 33 שְׁבִשְׁבִיל הָעֲבוּדָה
 34 דְּאֲתַכְפִּיאָה (עֲנִין הָאֶפֹּד)
 35 יֵשׁ צוּרָף בְּנְתִינֵת-פַּח
 36 מִיַּחְדָּת מִמֹּשֶׁה רַבְּנוּ
 37 (שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת מֹשֶׁה)³⁴
 38 וְכֵן גַּם לְעִינֵן שְׁבִירַת הַקְּלִיפָה
 39 שֶׁל פְּרַעַה, כִּיּוֹן שֶׁהִיא בִּיטוּל שֶׁל
 40 קְלִיפָה שֶׁהִיא בְּתוֹקֶף וְעֵדִיין לֹא
 41 הַתְּהַפְּכָה לְקִדּוּשָׁה, יֵשׁ צוּרָף
 42 בְּהַמְשַׁכָּה שֶׁל כּוּחַ רַב מִלְּמַעְלָה
 43 לְמִטָּה שֶׁזֶהוּ עֲנִינּוּ שֶׁל מֹשֶׁה
 44 (וְאֵילוּ לְעִינֵין הָעֵלֶאָה וְהַתְּקַרְבוֹת
 45 שֶׁל הַנַּפְשׁ הָאֱלֹקִית מִלְּמִטָּה
 46 לְמַעְלָה בְּדֶרֶךְ הָעֵלֶאָה, דִּי בְּנְתִינֵת
 47 כּוּחַ מְעוּבָדוֹת שֶׁל אֶהְרֵן בְּהָעֵלֶאָה
 48 הַנְּרוֹת).

(33) ראה גם אוה"ת שם ס"ע ב'תתק. (34) חסר סיום המאמר (המו"ל).

המשך ביאור למס' שבת ליום חמישי עמ' א

1 הגמרא מביאה כמה הלכות נוספות שאמר רבא בהלכות שבת,
 2 שבהן אסרו חכמים משום גזירה: אָמַר רַבָּא, לֹא לִיתִיב אִינִישׁ
 3 אֶפְרוּמָה דְּלִיחִיָּא – לֹא יֵשֵׁב אָדָם בְּפִתַח הַמְּבוּי בְּמִקּוּם הַלְחִי בְּאוֹפֵן
 4 שאִינוֹ רוֹאֵה אֶת הַלְחִי, כְּשִׁישׁ חֲפֵץ בִּידוֹ, דִּילְמָא מִיַּנְדְּרָא לִיה –
 5 שְׂמָא יִתְגַּלְגַּל לוֹ הַחֲפֵץ מִיֶּדוֹ לְרִשּׁוֹת הַרְבִּיבִים, וְאֵתִי לְאֶתְנוּי – וַיּוּבֹא
 6 לְהַבִּיאוֹ אֵלָיו לְמִבּוּי, שְׂכִינָן שְׂיוּשֵׁב סְמוּךְ כָּל כֵּן לְלַחֵי בְּאוֹפֵן שְׂאִינוֹ
 7 מִבְּחִין בּוּ, אִין לוֹ הֵיכֵר בִּינּוֹ לְרִשּׁוֹת הַרְבִּיבִים, וְנִמְצָא שְׂמַכְנִיס מֵרִשּׁוֹת
 8 הַרְבִּיבִים לְרִשּׁוֹת הַיַּחֲדִיד.
 9 הַלְכָה נֹסֶפֶת: וְאָמַר רַבָּא, לֹא לִיצְדָד אִינִישׁ בּוֹבָא – לֹא יִצְדַּד אָדָם
 10 גִּיגִית, דְּהִינּוּ שְׂרוּחֵפוֹ אֵילָךְ וְאֵילָךְ עַד שְׁעוּמַד יִפֵּה עַל הָאֶרֶץ, שְׂכִינָן
 11 שְׂצִרִיךְ מִקּוּם יִשָּׂר לְעוּמַד בּוּ, יֵשׁ לְחֹשׁוֹשׁ דִּילְמָא אֵתִי לְאֶשְׁוּוּי גּוּמְוֹת
 12 – שְׂמָא יּוּבֹא לְהַשּׁוֹת גּוּמְוֹת בְּמַתְכוּיִן, כְּדִי לְעַשּׂוֹת מִקּוּם יִשָּׂר לְשֵׁם
 13 כֵּךְ.
 14 הַלְכָה נֹסֶפֶת: וְאָמַר רַבָּא, לֹא לִיהֲדוּק אִינִישׁ אוֹדְרָא – לֹא יִהְדַּק
 15 אָדָם מוֹכִיבִים, בְּפִיפּוּמָא דְּשִׁישָׁא – בְּפִי פֶרַךְ שְׂבִתוֹכּוֹ מִשְׁקָה לְסוֹתַמּוֹ כְּדִי
 16 שְׂלֵא יִשְׁפֹךְ אוֹ כְּדִי שְׂלֵא יִשְׁתֵּה מִמֶּנּוּ נַחֲשׁ, מִשּׁוּם שְׂבִתַּתְּם הַמוֹכִיבִים
 17 יִהְיוּ לְחִים מִזַּמַּת הַמְּשַׁקָּה שְׂבִתוֹכּוֹ, וְחוֹשְׁשִׁים דִּילְמָא אֵתִי לִיְדִי
 18 סְחִימָה – שְׂמָא יִהְדַּק אֶת הַמוֹכִיבִים הֵיטֵב וַיּוּבֹא לְסוֹחֲטָם, כִּיּוֹן שְׂדַרְכוּ
 19 בְּכֵךְ.

20 הַלְכָה נֹסֶפֶת בְּהַלְכוֹת שְׂבִת בְּשֵׁם רַב כְּהֵנָּה: אָמַר רַב בְּהֵנָּה, טִיט
 21 שְׂעֵל גַּבִּי בְּגוֹד, מְכַסְּכֵס מְכַסְּנִים – מִשְׁפָּשֶׁף אֶת בְּגָדוֹ בְּצַד שְׂבִפְנִים
 22 כְּנֶגֶד גּוֹפוֹ, וּבְכֵךְ מֵרַכֵךְ אֶת הַבְּגַד וּמְסִיר אֶת הַטִּיט מִמֶּנּוּ, שְׂאִין הַדְּבַר
 23 מוֹכַח שְׂרוּצָה לְכַבֵּס אֶת הַבְּגַד, וְגַם בְּפוּעַל אִינוֹ מְכַבֵּס מִמֶּשׁ אֶת הַבְּגַד,
 24 אֲלֹא רַק מִפְּרָךְ הַטִּיט וּמְסִירוֹ, וְאִין מְכַסְּכֵס מְכַחֲוִין – וְאִסוּר לְשַׁפְּשֵׁף
 25 אֶת הַבְּגַד בְּצַד שְׂבִחֲוִין כְּנֶגֶד הָעַם, מִפְּנֵי שְׂדוּמָה לְכִיבוֹס וְנִרְאָה
 26 כְּמַלְבֵּן.
 27 הַגְּמָרָא מְקַשָּׁה עַל הַלְכָה זֹאת מְבַרִייתָא: מִיְתִיבֵי – הִקְשׁוּ בְּנֵי הַיִּשְׁבִּיבָה,
 28 שְׂנִינּוּ בְּבַרִייתָא, טִיט שְׂעֵל גַּבִּי מְנַעֲלוֹ, מְנַרְרוֹ בְּגַב סְבִין, וְטִיט שְׂעֵל
 29 בְּגוֹדוֹ, מְנַרְרוֹ בְּצַפּוֹרָו, וּבְלִבְדָּ שְׂלֵא יְכַסְּבִים – שְׂלֵא יִשְׁפָּשֶׁף אֶת
 30 הַבְּגַד לְהַסִּיר אֶת הַטִּיט. מָאִי – מַה הִיא כּוּוֹנַת הַבְּרִייתָא, לָאוּ – הָאֵם
 31 אִין זֶה שְׂלֵא יְכַסְּבִים בְּלָל, וְאִף מְבַפְּנִים אִסוּר, וְשְׂלֵא כְּדַבְּרֵי רַב
 32 כְּהֵנָּה.
 33 מֵתַרְצַת הַגְּמָרָא: לֹא, אִין כּוּוֹנַת הַבְּרִייתָא שְׂלֵא יִשְׁפָּשֶׁף כֻּלָּל, אֲלֹא
 34 שְׂלֵא יְכַסְּבִים מְכַחֲוִין, אֲלֹא רַק מְכַסְּנִים כְּדַבְּרֵי רַב כְּהֵנָּה.
 35 הַלְכָה נֹסֶפֶת בְּעִינֵן גִּרִירַת טִיט בְּשִׁבְתָּהּ, אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, אָמַר רַבִּי
 36 אֶלְעָזָר, אָמַר רַבִּי יְנָאי, מְנַרְרִין אֶת הַטִּיט מִמְּנַעֲלַת הַרְדָּשׁ שְׂאִין חֲשַׁשׁ
 37 שִׁיקְלָפְנוּ, אֲבָל לֹא מִמְּנַעֲלַת יֶשֶׁן, מִפְּנֵי שְׂקוּלָף אֶת הָעוּר מִמֶּנּוּ וְעוּבֵר
 38 עַל אִסוּר מִמְּחַקָּה.